

Kirke på landet

– en kilde til håb

*Af generalsekretær
Kirsten R. Laursen*

Det er glædeligt at opleve, at befolkningen i mange landområder i stigende grad kæmper imod den tendens, der er til at udtrykke sig opgivende om mulighederne ved at være bosat på landet. Der sker en affolkning af de landområder, der ligger i afstand af større byer og hovedfærdselsårer, og landsbyerne begynder nogle steder at få et præg af forladthed og forfald. For at vende den udvikling er der al mulig grund til at kæmpe mod den pessimisme, der gør sig gældende.

Der er først og fremmest behov for at skabe flere relationer mellem de beboere, der bor på landet. Selv om de fleste er pendlere og bruger tid på at køre til og fra arbejde – eller skole, så er det meget vigtigt at fastholde glæden ved at bo sammen. Desværre er mange af samlingsstederne væk, eller de er meget truede, såsom forretninger, skoler og forsamlingshusene. Der skal kæmpes for at bevare det, der er der endnu – eller erstatte det tabte med noget andet.

Her har kirken en central rolle. Kirkens eksistens på landet er også truet mange steder. Sogne lægges sammen, præstestillinger spares væk, og kirkegårde passes i samdrift mange steder. Men en middelalderkirke er ikke lige til at rive ned, og en kirkegård er ikke lige til at nedlægge, så kirken har en chance for at bestå på landet – selv om vilkårene bliver mere og mere vanskelige.

Hvad en kirke kan bidrage med til glæde i et landsbysamfund? Man skal være opmærksom på at bruge kirke, kirkegård og sognelokaler så kreativt

som muligt. Det skal ske i fuld respekt for traditionen. Det skal være attraktivt at komme til gudstjeneste og andre kirkelig-kulturelle begivenheder i kirken. Kirken skal åbne sig ud mod det omgivende samfund og være det samlingssted, det er bestemt til at være. Det kræver kreative menighedsråd, præster og andre ansatte. Sognelokalerne skal åbnes også til folkelige formål, så at sognets beboere får glæde af dette samlingssted i byen. Eller sognelokaler og forsamlingshuset skal være et og samme sted, sådan som dygtige og økonomisk bevidste menighedsråd visse steder får det gennemført sammen med andre ildsjæle på stedet.

Kirken er ikke alene en bygning, men også en menighed af levende sten. Denne menighed skal være en levende organisme, der hele tiden arbejder på at skabe fællesskab i lokalsamfundet. Her gælder det om at være åben over for at komme i dialog med andre aktører, der også vil skabe fællesskaber. Her kan nævnes kommunens lokale aktører, lokalråd og forskellige lokale foreninger. Krisetider gennemleves bedst ved at gå i fællesskab med hinanden.

I Samvirkende Menighedsplejers sammenhæng er det naturligt at nævne, at menigheden på landet også skal være en diakonal menighed. Her er der sociale problemer ligesom i byerne, og mennesker ældes og lever med sorg og savn. Her skal menigheden forstå sin forpligtelse til at skabe liv og vækst ved at gå ud og finde dem, der trænger til at være med i et fællesskab. Her vil det være oplagt at få et samarbejde med kommunerne, der i disse år er blevet åbne over for et udvidet samarbejde med frivillige fra civilsamfundet, om at hjælpe mennesker, der har det svært.

Der bor fattige børnefamilier på landet. Her bor også førtidspensionister og kontanthjælpsmodtagere, der lever uden for det pulserende arbejdsliv. Her bor ældre, der er ramt af sorg og ensomhed. Der er de samme problemer som i byerne, men man må på landet finde særlige måder at løse dem på. Her er stikordene især kirkens bygninger, som skal bruges noget mere, og menigheden, der som et hus af levende sten skal være parat til at skabe gode fællesskaber og inddrage de udsatte grupper. Andre stikord er mobilitet og utraditionelle løsninger, hvor både menigheden og lokalsamfundet bryder gensidige fordomme ned.

Lad mig til sidst nævne kirkegårdene. Den danske kirkegårdskultur er helt unik med de smukke små haver, hvor de døde hviler. En kirkegård er et kulturelt mindesmærke om et steds historie og de mennesker, der satte deres præg på historien. Hvorfor ikke arbejde

på at fremme, at kirkegårdene er et sted for vemodets glæde i stedet for at lade døden råde? Vi tror dog på, at der er en verden ud over dette liv, og at livet er større end døden. Hvorfor ikke arbejde på at hjælpe et ældre menneske med at komme ud til graven og besøge sin kære afdøde, hvis det kniber med selv at komme dertil? Hvorfor ikke arrangere fælles ture på kirkegården, hvor afdøde personer erindres sammen med stedets historie? Hvorfor ikke lade konfirmander og minikonfirmander besøge kirkegården og her fortælle dem om havens symboler på, at livet sejrer over døden?

Landsbykirkerne og kirkegårdene er smukke kirkelige og kulturelle mindesmærker om mange århundreders liv på stedet. Det liv skal leves videre. Håbet må råde. Kirken har her som alle steder en forpligtelse til at være et inkluderende fællesskab.